

Parlamentul României
Camera Deputaților

COMISIA PENTRU INDUSTRII ȘI SERVICII

Nr. 4c-3/143/20.04.2017

Către
COMISIA DE AFACERI EUROPENE

PROIECT DE OPINIE

asupra propunerii de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piața internă a energiei electrice (reformare)

În conformitate cu prevederile art.170 alin.(1) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, în temeiul Tratatului privind Uniunea Europeană (TUE), a Protocolului nr.1 și Protocolului nr.2, anexate TUE și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Comisia pentru industrii și servicii a fost sesizată, pentru examinarea fondului, cu *Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piața internă a energiei electrice (reformare)[COM(2016)861]*, transmisă cu actul nr.2/E/16.03.2017.

Uniunea Europeană urmărește să ofere consumatorilor casnici și industriali o alimentare cu energie sigură, durabilă, competitivă și la prețuri accesibile.

Sistemul energetic al Europei traversează o perioadă cu profunde modificări, iar piața energiei electrice se află în centrul acestui proces de schimbare. Obiectivul comun de decarbonizare a sistemului energetic creează noi oportunități și provocări pentru participanții la piață.

Decarbonizarea sectorului energetic, în cadrul căreia energia din surse regenerabile devine o parte majoră a pieței, reprezintă un obiectiv fundamental al uniunii energetice.

Observații:

- prevederile articolului 5 ar trebui să fie mai bine corelate cu prevederile codului de rețea privind echilibrarea;

- prevederile articolului 11 se referă la renunțarea la dispecerizarea prioritară a energiei electrice provenind din surse regenerabile. Deși inițial se preconizează că dispecerizarea prioritară se va aplica numai în cazul grupurilor de puteri mici, ulterior acestea se mențin și pentru instalațiile puse în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a regulamentului până la solicitarea unui nou acord de racordare la rețea. Aparent pare că în aceste condiții situația actuală nu se va schimba prea mult;

- prevederile articolului 12 ar trebui să reflecte integral Recomandarea ACER nr.2/2016 referitoare la metodologiile de calcul a capacității și se repartizare a costurilor rezultate din redispecerizarea și vânzare în contrapartidă. Articolul 14 (7) reia două dintre principiile stipulate în Recomandarea ACER privind metodologiile de calcul a capacității. Totodată, principiul conform căruia costurile acțiunilor de remediere sunt repartizate între OTS – uri în baza principiului „poluatorul plătește” ar trebui să se regăsească în textul articolului 12;

- prevederile articolului 13 modifică modul de stabilire a zonelor de ofertare față de prevederile Regulamentului (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, încredințând decizia Comisiei Europene și nu statelor membre și autorităților de reglementare, deși decizia ar trebui să aibă un caracter preponderent tehnic. Întregul proces ar trebui clarificat, întrucât se introduce și dreptul ACER de aprobare a metodologiei și ipotezelor utilizare în reconfigurare, precum și a configurațiilor alternative ale zonelor de ofertare;

- prevederile articolului 17 restricționează utilizarea veniturilor din congestii numai pentru garantarea disponibilității reale a capacității alocate și menținerea sau creșterea capacităților de interconexiune prin investiții în rețea. Se renunță la utilizarea acestor venituri pentru a reduce nivelul tarifelor de transport, deși principii economice ar justifica menținerea și-a acestei opțiuni;

- prevederile articolului 18 fac referire la o evaluare europeană a adecvanței. Ar trebui avute în vedere și evaluări naționale și regionale;

- prevederile articolelor 21 – 23 – propunerea de excludere din mecanismele de asigurare a capacității a instalațiilor cu emisii mai mari de 550 gr CO₂/kWh necesită o analiză suplimentară, în principal vizând problematica adecvanței și securității energetice. De asemenea, limitarea dreptului statelor membre de a aplica mecanisme de capacitate, dacă în cadrul evaluării de adecvanță nu s-au identificat probleme, necesită o analiză mai aprofundată pentru a stabili dacă nu este afectat dreptul statului membru de a-și stabili nivelul de securitate energetică dorit;

- prevederile articolului 32 – constituirea centrelor regionale (ROCs) reprezintă un pas important și care necesită o analiză profundă privind problematica cedării unor competențe de decizie operativă de la nivel național (OTS) la nivel regional (ROCs), mai ales în materie de securitate. Împărțirea responsabilităților între OTS – ul național și structura regională induce un risc de legalitate cu efecte asupra funcționării operative a sistemului electroenergetic;

- necesitatea de a construi uniunea energetică și legislația aferentă fără a afecta drepturile și competențelor statelor membre, respectiv dreptul de stabilire a

propriului mix energetic, neutralitatea tehnologică și dreptul fundamental de a asigura energie electrică către toți membrii Uniunii Europene, la prețuri stabilite, accesibile și competitive;

- având în vedere experiența anterioară în procesul de constituire a pieței interne de energie, este necesar ca obiectivele și termenele stabilite în cadrul pachetului legislativ să fie realiste și realizabile. În contextul în care întregul concept al sistemului energetic se schimbă, se impune o abordare realistă privind perioada de implementare a elementelor de reformare a pieței energetice, bazată pe o evaluare clară a impactului acestui proces asupra tuturor sectoarelor economice, astfel încât să se asigure echilibru macroeconomic și social intern la nivelul fiecărui stat membru;

- restructurarea cadrului de piață trebuie să răspundă atât nevoilor specifice surselor de energie convențională, cât și tehnologiilor aferente noi, precum și utilizării eficiente a capacităților de interconexiune. Reforma trebuie să aibă în vedere costurile induse de tranziție și capabilitatea statului membru de a susține aceste costuri, în termeni de accesibilitate și competitivitate. Având în vedere specificațiile climatice și geografice ale României, sursele de energie convenționale rămân un element cheie în mixul energetic al României;

- pachetul legislativ trebuie astfel construit încât să urmărească permanent problematica pieței interne de energie electrică. Reorganizarea trebuie să reprezinte numai o etapă tranzitorie în drumul spre piața internă, de preferință, cât mai scurt. Trebuie evitată posibilitatea abordării regionale izolate sau crearea unor centre de putere la nivel regional, de aceea problematică reorganizării nu trebuie, să se substituie celei legate de piață unică;

- în acest context, se înscrie și problematica constituirii centrelor operaționale regionale (ROCs) – această abordare reprezintă un pas important și necesită o analiză profundă privind problematica cedării de competențe de la nivel național (TOS), la nivel regional (ROCs), mai ales în materie de securitate. Prin propunerea din pachetul legislativ, acordarea de puteri obligatorii (binding powers) către ROCs este incompatibilă cu responsabilitățile statelor membre în ceea ce privește securitatea în aprovizionare. Împărțirea responsabilităților între TSO – ul național și structura regională induce un risc de securitate cu efecte asupra funcționării operative a sistemului național de electricitate. Decizii tehnice nu pot fi luate de două entități diferite pe orizonturi de timp diferite sau prin extragerea unui set de elemente și procese. SEN funcționează într-o manieră integrată, iar TSO – ul care are responsabilitatea asigurării funcționării sigure și stabile a SEN, nu poate fi privat de dreptul de a lua decizii în acest sens. Este necesar ca eventualul transfer al serviciilor standard și funcții către ROCs să fie mult mai bine evaluat și să fie efectuat de către TSO – uri – acestea cunosc cel mai bine structura și vulnerabilitățile propriilor sisteme și au deja o experiență solidă în ceea ce privește funcționarea coordonată la nivel regional;

- decarbonizarea, unul dintre pilonii de bază ai uniunii energetice, trebuie abordată prin promovarea tuturor surselor de producere de energie cu emisii reduse de carbon. Resursele regenerabile și eficiența energetică sunt instrumente puternice în acest sens, dar nu sunt singurele, iar propunerile legislative trebuie

construite astfel încât să respecte neutralitatea tehnologică și să evite abordarea prin care se impun soluții;

- fiecare stat membru trebuie să aibă în continuare libertatea de decizie în crearea propriului mix energetic prin promovarea surselor de producere a energiei predictibile, eficiente și cu emisii reduse de carbon. În vederea asigurării stabilității, competitivității și accesibilității prețurilor de nivel național și european, fiecare stat membru ar trebui să își identifice propriul echilibru între utilizarea eficientă a capacităților de producție existente a tehnologiilor și resurselor de care dispune și continuarea efortului de promovare a surselor regenerabile de energie, fără afectarea echilibrului sistemului energetic național;

- propunerea de excludere, din mecanismele de capacitate, a capacităților cu emisii mai mari de 550 gr CO₂/kWh necesită o analiză suplimentară vizând problematica adecvantei și securității energetice. Introducerea limitei de 550 gr CO₂/kWh pentru capacitățile de producere va conduce la eliminarea unei singure tehnologii din cadrul mecanismelor de capacitate – producerea de energie pe bază de cărbune. Această abordare vine în contradicție cu dreptul fiecărei țări de a-și utiliza propriile capacități în cadrul mecanismelor de capacitate și, implicit, de a-și utiliza propriile resurse în acest sens;

- restricțiile impuse TSO – urilor asupra deținerii de active pentru servicii de sistem ridică un semn de întrebare, având în vedere tocmai rolul acestor companii de asigurare a stabilității funcționării rețelelor. Considerăm că există un grad prea mare de detaliere al propunerilor legislative, care ar trebui regândit, iar opinia TSO – urilor și NRA – urilor trebuie avută în vedere în această privință;

- este necesar ca abordarea holistică energie, economie, mediu și schimbări climatice să se deruleze în strânsă corelare cu realitatea economică a statelor membre, astfel încât să nu fie afectat echilibrul macroeconomic și social intern. Avem în vedere faptul că atingerea obiectivelor de energie și schimbări climatice implică un nivel uriaș de investiții pe tot lanțul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei, cu impact asupra facturii consumatorului final, iar nivelul de accesibilitate/suportabilitate diferă de la un stat membru la altul;

- efectele liberalizării pieței, în special costurile aferente investițiilor necesare pentru decarbonizare și impactul acestora asupra factorilor de utilități trebuie să fie atent analizate și corelate cu veniturile globale ale populației în unele state membre;

- în acest context, apreciem prevederile articolului care fac referire la renunțarea dispececerizării prioritare a energiei electrice provenind din surse regenerabile, solicitare repetată a participanților la piață. Totuși, deși se precizează că dispececerizarea prioritară se va aplica numai în cazul grupurilor de puteri foarte mici, totuși aceasta se menține și pentru instalațiile puse în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a regulamentului până la solicitarea unui acord de racordare la rețea. Aparent, pare că în aceste condiții situația actuală nu se va schimba foarte mult;

- reforma pieței de energie electrică trebuie să prevadă o perioadă de tranziție, care să permită evitarea recurgerii la politici de excludere abruptă, nesustenabilă din punct de vedere economic, a surselor de energie convențională.

De asemenea, reforma trebuie să aibă în vedere costurile induse de tranziție și capabilitatea statelor membre de a susține aceste costuri, în termeni de accesibilitate și competitivitate;

- perioada următoare va asigura cadrul operativ necesar pentru ca statele membre să discute proiectele legislative. Deși există o cerință generală de reducere a birocrăției, prevederile regulamentului introduc documente administrative suplimentare: decizii și recomandări ale Centrelor Regionale de Operare, aprobări suplimentare ale ACER, alte concepte noi. Va fi important să se definească cât mai clar o serie de noțiuni precum „comunitate energetică locală”, „agregator”, „consumator activ”.

Membrii comisiei au dezbătut *Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piața internă a energiei electrice (reformare)* în ședința din data de 19 aprilie 2017.

La lucrările comisiei a participat, în calitate de invitat, din partea Ministerului Energiei, domnul Robert Tudorache – secretar de stat.

La lucrările comisiei au fost prezenți 16 deputați din totalul de 20 deputați membri ai comisiei.

În urma dezbaterii, membrii comisiei au hotărât, cu unanimitate de voturi, să aprobe un proiect de opinie favorabil asupra acestei inițiativei legislative.

VICEPREȘEDINTE,

Dumitru Chiriță

Consilier parlamentar,
Isabela Patricia Robc